

ДІЛО

Видав: Видавничий Спілка „Діло“.

ЗВІДОМЛЕНСІ Ч. I Н. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

з 28. серпня.

ВІЙНА НА СХОДІ.

Коло Совєт треба було опустити здобутій горб супроти наступу переважаючих сил. В о. бласти армії ген. полк. Крітка австро-угорські і німецькі полки відерли Росіянам по завзятій боротьбі село Боян і становища на Должку. Взято звиш 1000 бранців, 6 гармат і богато скопіструїв.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ.

Італійці, одержавши нові сили, роблять, що можуть на високорівні Байнацца Гайлігендайст, щоб розширити здобутки на початку одинадцятої битви над Сочео величими жертвами об ласть. Майже на всіх частях цього фронту наступав неприятель на наші війска. В завзятій боротьбі на ручні гранати і багнети замірилися на яблоняни по 10 десантів битві відборність наших воївників з італ. перевагою. Хоробрі оборонці вийшли побідно на цілій лінії. Неприятель відходи виконено, а в деяких місцях утік він в цілковитій розгойці Різнох на схід від Гориції не удався італійцям з значними силами підприяти наступ. В області Штільфесернох наше підприємство виконане серед значних трудностей гірського терену повело ся цілком. Ціарські стрільці зловили несподівано серед лідерів і снігів італійський постерунок і вернули з 2 офіцірами і 20 Альпініями як бранцем та 1 скопіструлом і рефлектором.

ЗВІДОМЛЕНСІ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ

з 28 серпня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

У Фландрії не удався нині рано сильний англ. наступ, при чому ворог потерпів втрати. По південні розпочався найсильніший ураганний огонь на простір між Лангенмарком і земліною лінією з Руєр до Іперн. Спільно з численними автомобілями панцирними і літаючими низко літаками виступила англ. піхота до приступу. Наші війська відкинули ворога, котрий вводячи щораз нові резерви, хотів дати своєму наступові сили тривкого напору. По новім зрості огні прийшов вечером другий одностайний наступ. З війском малого загублення на півн. захід від Франценсберг удержали ми від без війську наші становища Англійці потерпіли такоже поражене. На захід від Кателі не вдалися нові наступи Французів.

Під Верденом цілий день була діяльність боєва незначна по заверненню бою за відбиті нами село Бомон. Вечером артил. боротьба по обох сторонах. Мози зросла знов до великії завзятості.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт кн. Леопольда баварського. Від Давни до Дністра була боєва діяльність в небогатих місцях. На півн. березі Прута союзні полки приступом здобуди сильно укріплене російське становище на Должку і село Боян. По завзятій боротьбі вломано вечером завзятій опір Росіян на горбах на півн.-схід від Должка. Ми взяли звиш 1000 бранців, 6 гармат і богато скопіструїв. Втрати ворога, котрого відкинули зі відбитком Розіти, дуже тежкі.

Фронт варварик. Йосифі: На рівній від Совєт в позиції Шушти відкривши наступ, виконаний переважаючими силами, які німають наші обезпечені відповідно до здобутих недавно становищ.

Фронт Македонський: Надількох місцях оживлена діяльність артилерії.

Фронт Македонський: Між Пресбою і Дойраном кілька разів відхідав огонь. На захід від Вардару коло Люмени болгарські пости відерли наступаючі ворожі відділи.

Виходить що-дня раніше
крім понеділків.

РЕДАКЦІЯ

1 АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 18, II. поверх.

Кonto почт. № 26.726.

Адреса тел.: „Діло—Львів“.

Число телефону 261.

Рукописи
редакції не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно . . . . . 3-60 К.

четвертічно . . . . . 10- . . .

піврічно . . . . . 20- . . .

шіворічно . . . . . 40- . . .

у Львові (без доставки):

місячно . . . . . 3- . . . К.

четвертічно . . . . . 9- . . .

піврічно . . . . . 18- . . .

шіворічно . . . . . 36- . . .

в Німеччині:

піврічно . . . . . 20- . . . М.

шіворічно . . . . . 40- . . .

За зміну адреси
платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Стрічка петітова, двошпальтова 40, в падіслані 60, в оповідках 80 с, в редакційній часті 1 К. Повідомлення про вінчання і заручини 158.

Некрологів стрічка 1 К.

Сталого оголошення за окремою умовою . . . . .

Одни зразмірик конфу
у Львові 12 с.
на провінції 14 с.

Начальний редактор: Д-р Влоцлав Панайло.

Львів, 28 серпня 1917.

Останні вісті з української держави говорять про нову країну в українско-російських відносинах, як також про викликану цею країною країну в українській правителтві.

На основі цих вістей на країну зложилися отсі моменти:

Перше всеого означеною російським тимчасовим правителтвом границю території, на якій має ззоригти ся українська державність. Справді: чому тільки 5 українських губерній (кіївська, волинська, подільська, чернігівська і полтавська, разом 187.000 кв. км. простору i 18.720.000 населення) має зтворити українську державу? Чому губернії: харківська, київська, лівобережна і кіровоградська (разом 189.000 кв. км. простору i 9.760.000 населення) не вийшли відразу в область творення української держави і мають як заявляти через земства свою волю? Чому цілий ряд пограничних губерній, які царське правителтво утворило не на основі етнографічних границь, не розділено тепер відразу на етнографічні основи, приділюючи їх українські частини до української держави? Себула-бішира, чесна і тривка угоди між Україною й Росією. За те постанова тимчасового російського правителтва призначати для творення української держави тільки 5 українських губерній, а за решту української території оставити отвертою боротьбу між Україною й Росією (боротьбу поки що в формі агітації за і проти прилучення до території української держави), — така постанова не могла лати тривкої основи до українсько-російського порозуміння між Україною й Росією.

Дальшою причиною країни є означено складу і компетенції українського правителтва російським тимчасовим правителтвом. На основі ухвали Української Центральної Ради Генеральний Секретаріат України мав складати ся з 14 членів, — російське тимчасове правителтво означило його склад на 9 членів. А що до комітетів українського правителтва — Українська Центральна Рада стверджує з цілою рішучістю, що інструкції російського тимчасового правителтва противляють ся порозумінню між сим правителтвом і Українською Центральною Радою; значить, російське тимчасове правителтво допустило ся просто частинного зломання заключеної угоди. Тому Українська Центральна Рада не прияла згаданої інструкції, тільки по ручила Генеральному Секретаріатові виробити нову інструкцію, яка була-би предложенна російському тимчасовому правителтву до затвердження.

Висловом відношення української Центральної Ради до Росії є також і рішене не брати участі в російськім державному конгресі, який саме тепер відбувається в Москві. Думасмо, що в основу цього рішення лягла принципіальна державно-правна думка: що Україна не є звичайною частиною російської держави, тільки окремою державною одиницею, і тому не Україна маєйти до Петрограду чи Москви для обговорення спільних справ, тільки спільне правителтво має прийти до Київа. Так будешт береже своєї самостійності супроти Відні.

Ся країна між українським і російським правителтвом викликала також країну в українському правителтві. Українські соціальні демократи і національні меншини в Українській Центральній Раді, які виявили більш компромісний супроти російського тимчасового правителтва настрій, показалися в меншості Секретаріату, соціальні демократи Винниці, Консеквенцію і зголосив свою думку. Як подібно до ся внутрішній країні, ся більшість супроти російського тимчасового правителтва настрій, показалися в меншості Секретаріату, про ся не мають відповіді. Та можна мати нечестість, що Українська Центральна Рада є організацією такою складною, що почути відповідності в її складі, ся велике, що ся внутрішній країні переможе вона щасливо, без шкоди для справи творення української держави.

В загалі ж весь змін країни може бути тільки доказом, що Українська Центральна Рада почувається досить сильною, щобі від самого початку творення української держави обстоювати в цілій повноті права України перед очевидним змаганням тимчасового російського правителтва ставити твореню української держави всякі можливі переходи і спинювати процес цього творення. Так, Українська Центральна Рада почуває свою силу і тому так рішуче виступає проти тих змагань російського тимчасового правителтва.

Відзначена митрополита.

ВІДЕНЬ (Ткб). „Die Zeit“ доносить, що щас надав митрополитові Шептицькому великий хрест ордера Леопольда.

Гр. Шептицький був сьогодні на послуханні у матери щася арх. Марії Йосифи.

„Послідна надія вратувати державу“.

МОСКВА (Ткб). „Нове Время“ витас московську конференцію як послідні надії вратування держави. Д-р вітав начальник міста та ряд особистостів військових і цивільних, між іншими літаки Сайнохи. На прокозу начальника міста і посла Родчеву відповів Коріллов, що почувається ся хлівним, що може подати армії до відома, що в Москві клич не є інтернаціоналізм але охорона вітчизни і війна аж до побудованого закінчення. Білька товта народу зробила Коріллову ентузіастичною овацию.

В московській конференції бере участь 2500 делегатів, між ними: 488 членів думи, 110 представників селян, 229 представників робітників, рад з цілії Росії, 147 делегатів міських та сільських репрезентантів союза земств і міст, 150 представників промислових союзів і банків, 313 представників створищ, 176 представників заводів і фабрик. Наради конференції розпочнуться завтра. Речинець нарад конференції буде продовжений, щоби усі, записані в числі 90, бессідники могли прити до слова.

Л'ОДОН. „Times“ доносить: Промова Керенського на московській конференції викликала велике розчаровання. Думают, що Керенський занедбав знамениту нагоду викликати сильне враження на тих, що справді відчувають по російські. Конференція відбувається в майдані і наслідком того переповнені театральні салі. Під час промови Керенського тільки тут відзначали ся оплески. Раз тільки показав ся ентузіазм, коли Керенський сказав, говорячи про Фінляндію, що не стерпить сепаратизму.

Перед конференцією московська роб. життя заявила ся 346 голосами проти 304 проти всіх діячів правління та діячів конференції. Жодні не мають намір підтримати більшість, але меною того скрайна жалоба була уможливити конференцію, подібно як у Петрограді. Городські земстви, промислові, арсенал, прядильні та фабрики зупинили працю. Напів кельнери в ресторанах заспирали хвальні. Після пізнього звіту страйк скінчився, інші діячі та таємні діячі увійшли в конференції. Народ засіданням московської конференції візитом до фабрик Жебоков заявив іменем послів до ті думи, що край бажає відвернути на бік всіх партійні машини

Жертвуйте на Волинські школи!

та оперти утірі о демократичні засади. Потім до першої думи в обуренем відкладають думку про окремий мир. Як можна заключити почесний мир, то він не має бути наслідком німецьких побід, але васліком трибуни Росії й її союзників.

Посли до другої думи устами Алексінського подають такі засади: Дальша війна в злущі з союзниками аж до вільковитого прогноза не приятельських війск в Росії і країв, злучених союзом, утворене найвищою влади на основі коаліцій і оборони краю.

Керенський подає до відома, що правительство 17 жовтня річю запросяти на чального команданта армії Корнілова, щоби представив положене на фронті та стан армії.

Корнілов заявив, що кара смерті й інші зарадження вспін подекуди направити стан армії, але лих ще не усунено. В серпні здеправовані жовніри забили 4 командантів полків і інших офіцієрів. Один з сибирських полків, який дуже добре бився перед революцією, опустив фронт коло Риги і тільки приказом вирізати цілий полк приневолено жовнірів вернути на становища.

Положене на фронті представляється так, що ви втратили шілу Галичину й Буковину, всі свочі наших дотеперішніх побід. В кількох точках неприятель пересував нашу границю та загрожує урожайним південним провінціям. Не приятель хоче знинти румунську армію, пухає до брам Риги, як що військо не задержить Його, то дорога до Петрограду стояти не отвором.

Дальше заявив Корнілов: Як Росія хоче бути уратована, то армія мусить бути за всюду ширину зргенеювана. Мусить бути перепроважені зарадження викрачовані Корніловим і в цілості приняті управителем міністерства війни.

Послідні вісти про війну.

Відень, 28-го серпня 1917.

З весною пресової кватери доносять дні 28. серпня вечором: На високорівні Гайлігейст і на схід від Гориції велися вчора при немісієні полісію дуже завзяті боєтальні.

Також вчора бой на Байніцца Гайлігейст і Монте Сан Габрієле. Всі наступні від перто.

Корисні події між Дністром і Прутом по правили наші становища на схід від Чернівців. Крім того здобуто сильні становища коло Должка і село Всян. Серед 1000 бранців є 21 офіцієр.

БЕРЛІН. (Бюро Волфса.) На заході в наслідок бурі мала боєва діяльність.

В Молдавії здобуто кілька становищ на горбах на північний захід від Фокшані.

Відповідь на ноту папи.

БЕРЛІН. (ТБК.) Головна комісія німецького парламенту скінчила по псл. довірочні наради про адміністраційні зарадження в окупованих областях. Принято одноголосно внесені центра, народних лібералів, поступової партії і соціал-

демократів, яке звертається до державного канцлера з прошальною, щоби для окупованих областей Курляндії і Літви, як то тільки буде можливе, забезпечити утворене репрезентативну ради та утворити цивільну управу, о скільки на те позволяє місцеві відносини.

По пол. вібралися з державного канцлера спеціальні комісії, які припурочено обговорюють відповіді на ноту папи. Наради комісії мають бути зразу цілком довірочні.

ЛЮГАНО. (ТБК.) Римський кореспондент "Stamp-и" доносить, що правительства коаліції порозуміваються щодо способу відповіді на ноту папи. Відповідь має наступити в вересні.

Австрійсько-німецьке непорову- мінє в приводу Польщі?

Львів, 27. серпня 1917.

"Frankfurter Zeitung" пише:

Французька преса урядова старається виказати незадіність між політикою Німеччини і Австро-італії про відповідь чесні мирові наміри Австро-італії на Німеччину. В тім протистоянні треба шукати причину, чому Берлін і Відень не можуть так довго добутися на відповідь папської ноти.

"Reichs-Politik" заявляє, що Міхаеліс признає незадіність між Німеччиною і Австро-італією, що до мирних угод є, а зокрема, що Австро-італія готова до такого погодження польської справи, про яку Німеччина й чуті не хоче.

"Frankfurter Zeitung" добавує в тих голосах французької преси нову пробу поєднання між союзниками.

Димісія польської державної ради.

ІТ причини.

Львів, 27. серпня 1917.

"Nowa Reforma" доносить з Варшави:

На суботнішньому засіданні державної ради пізним вечером рішено внести димісію і розвізнати раду. Ліквідацію своїх відносин до осередніх держав рішила державна рада переказати регенційній раді, до якої предложила архиєпископа Краківського, кн. Любомірського і маршала Немовільського. Всі партії заступлені в раді заявилися проти поділу польського війска і домагалися уступлення її на слугу віддержання послідніх військових зараджень. Рівночасно візвала рада гр. Ронікера, який перебуває від деякого часу в Берліні, щобі зірвав там в які пе реговори і вернув до Варшави.

Своє рішене мотивує рада так: "Приказ про вислання легіону на фронт при полищенню дрібної скількості не вистарчає на кадри і виданіс того приказу без відома державної ради вітвіорює для членів ради положене під політичним оглядом неможливе і приневолює їх до зложення своїх мандатів в руки ради регенційної".

Обоєзьки двоняря, як се слідно із рахунків Братства, спозявав довгий час нікій Роман, котрому платили за се по 10 з. а. четвертично, а до того ще й чоботи та одін. Сей двоняр Роман мусив бути на свій час не аби як освічений чоловіком, коли попри давонярство умів собі ще і заробляти писанем. В записках Братства читаемо під 1696 р., що виплачено "od rynku dwóch Pomienników Romanowi dzwonikowi F. 10." Тож і не дивота, що братчики шанували Його, а навіть образу, заподіяну Вірменином Кріштофом Августиновичем, доходили судово, наїрні з образу священика і дякона.

Він мешкав, здається, на вежі, бо звідти в 1704 р. перший запримітив діру в дасі, яку вибили владі, що вломилися до братського склепу і заклали зложені там застави і готівку.

Давоняр і завідатель давонів були важними особами в Братстві, бо через їх руки впливали до каси значні доходи за подзвінне. В тім згадані був "великий давон" сильним жерлом доходу для Братства. За коже подзвінне платилося 2 з. п. від старшої особи, а мало що менше від дитини. Така оплата за "Кирила" відносилася до звичайних смертельників, бо для членів Братства віддавав він їх прислугу зовсім безплатно, згідно зважаючи на дуже мало доплату. А кому-то їх співборжан не давонив Кирило? "Die 13 Octobris 1692 księdzu Zielińskiemu, kanonikowi Lwowskemu 3 razy dzwoniono.

В тій самій справі пише "Czas":

Величезне вражене викликала відомість, що легіон віходить до Галичини і генерал губернатср в порозумінні з начальною командою німецької і австро-угорської армії видав приказ перетранспортування на австрійську територію всіх легіонових полків як помічничого корпуса. Тим приказом обнаті австрійські піддані і жовніри в Королівства, які зложили присягу. Інтерновані остають дальнє в своїм тaborі. Безпосереднє виконане того приказу ще здержане на 24 годин наслідком заходів політичних чинників.

Привіт посла Василька мітр. Шептицькому.

КАРЛЬСБАД 26. серпня (Вл. тел.). Тому, що голова українського парламентарного і соймового клубу послів з Буковини посол Василько в приводу недуги не міг прибути до Відня, щоби повітати митрополита Шептицького, заступити посол Василько соймовий посол і радник вищого суду краївого Ясенецький. Посол Василько вислав до Митрополита отсюдешеву:

"Союз українських парламентарних і соймових послів Буковини щиро спочуває радості своїх галицьких братів з приводу щасливії поїзді, яка дозволила їм повітати Вашу Ексцепцію від вінниці на так дорогій рідній землі австрійській. Божі ласі! і безпримірному незрушимому поведінню Вашої Ексцепції завзячують австро-італій Українці се, що шляхотний ініції наші в тій світовій війні став одним з найбліжших людей, як північні вірності для шісаря, церкви, народу і держави. Незабутна віячність належить ся Вашій Ексцепції за те від всієї української людності в Австро-італії і дозволяю собі як голова українських парламентарних і соймових послів Буковини зложити Вам до ніг глубоку подяку і заявити, що вся українська людність, наїм заступлена, хоч переважна її частина не належить до церкви Вашої Ексцепції, в дні поверту Вашої Ексцепції до столиці обожаного нашим населенем Монарха, сживлені на ширим бажанем, щоби Ваша Ексцепція прожили нечисливі ще роки для нашого народу, поки пізніший історик не перекаже грядучим поколінням казки про постать митрополита Андрея."

Відокремлене Галичини знов актуальне?

Львів, 27. серпня 1917.

Віденські "Polnische Stimmen" доносять, що окрім комісії німецького національного союза виробила проект відокремлення Галичини, а саме, що:

1) Галичина остав що правда австро-італійським коронним краєм, але 2) тратити представництво в Палаті послів і панів; 3) дотеперішні парламентарні послі в Галичині творять 2 палати галицького сойму; 4) в случаю спору між галицьким соймом і австро-італійським парламентом, рішіткою комісії, зложена в членів обох палат; 5)

Odebrało się podzwonne F. 7. Die 26. Octobris Panu Mazarakiemu statetu 10 razy dzwoniono, odebrało z góry od razu po F. 2, co czyni wszysko F. 20. Die 14. Decembra 1693 Duce, Hospodarowi JMSci dzwonilo się, gdy stąd wyprowadzono ciało jego cum processione 9 raz dzwoniono a F. 2. Die 13. Augu 1694 xiędu Kłuskiemu Generałowi Oyców Dominikanów 6 razy dzwoniono a F. 2. Die 20. Novembra 1694. Panu Boimowi Doktorowi 15 razy dzwoniono.

Давоняр Кирило кілька разів який достойний смертельник із Львова переносився на вічний спочинок, без ріжници віроісповідання, але не без оплати, якого безуспішно ждала від Братства міська Рада в часі похоронів радника Томицького в 1684 р. В спрісі оплати подзвінного родинами братчики вішли Братство в 1690 р.: "żyjąc in via w szczytu i lubwi stylie, trwając z gębą równą prąta spólnym statu niem i zgodnym pieczęci w nieni in austriacne et splendore chwali Bożej taż wdzięczność powinna manere po śmieli i po rozłączeniu się z nimi.. na tośmy spólnie się zgodziły et in percepsum post nowili, zebu po każdym zmarli, in Brasile Naszym.. Parasiś dniem przedtym u służby Boża soboru.. na zajutrz oprawowały się u na ten czas w dzwony wszyskie razy dwa zazwoniły.."

В. Н.

ПРАВДИВІ

ЛІТУРГІЧНІ

ПРИРОДНІ

ВІНА**Самороднєр . . . Самороднєр старий**К 6·70 за 1 л. лько Стрий можна вже замовляти
К 7·50 - в посередництво -**Народної Торговлі Львів**Половина
належності
при замовленні х
реща побране. X

коли би галицький сойм ділав на шкоду держави, то він тратить свої права; о) мовою зносин галицьких властив центральним правителством з німецькою мовою; 7) Українці і Німці в Галичині одержать відповідне число мандатів, їх язикові, національні, культурні і господарські домагання будуть відповідно забезпеченні; 8) місто Бяла і околиця мають бути вилучені з Галичини і прилучені до Шлезвіга, як німецького коронного краю.

8-ГО ВЕРЕСНЯ 1917.

відмежуємо висилку „Діла“ без виміку всім тим, що до того часу не надішлють передплати.

НОВИНКИ.

Львів, 28 серпня 1917.

— Українська видавнича школа у Львові. В справі української видавничеї школи у Львові подається отсім до відома управа народної школи ім. М. Шашкевича слідуючий розпорядок щ. к шкільної окружної Ради в даті 28. серпня 1917 ч 3910. „Ві. пан президент міста Львова дозволив на оголошені висилків до першої видавничеї класу жіночої і жіночої в отсім шкільним рівнем.“ Так отже на основі цього рішення відчиняється з початком отсім шкільного року перші дві публічні українські видавничеї школи у Львові, в яких наша молодіж буде могти побирати науку в рідній мові. Ся подія повинна вплинути безперечно на збільшене фреквенції передовісім в сій школі, тим більше, що відкрите видавничеї клас „попінно“ залежать від приписаного шкільним відомостям числа молодіжі (до 30 дітей до кожного класу). Істноване і розвиток нових школ будуть отже зависімі від самої української суспільності.

— Під увагу осереднім державам. Читаемо у віденськім „Вістнику Союза Визволення України“ з 26 с. м.: Домагаючи ся від центрального російського правителства чим скоршого зачінення війни, навіть проти волі союзників, Українці разом з тим постановили за всяку ціну боронити свій край від наступу війск осередніх держав. Міністер президент вільної, автономної тепер України Винниченко, явивши ся на всеукраїнськім робітничим з'їзді, так пояснив се порішене боронити Україну: „Раніш ми — говорив Винниченко — не були дуже скильні до оборони, говорили, що не треба наступати, але тепер постановили боронитися активно. Коли Німці дійуть до Києва, то се буде кінець війни, але який кінець? Україна розпадеться на правобережну й лівобережну. В занятій не приятелем часті польські аграрні не дадуть ні республіканського ладу, ні землі народові. Для цього необхідна активна оборона краю“.

— „Свободи“ ч. 34 з 25 с. р. приносить чимало інтересної і для читачів тої популярної часописі потрібного матеріалу. Між іншим замітні статті: про нові події на Україні, про воєнні чинні білі і винагороди за них п. Володимира Целевича і про потребу фахових студій ремісничих, промислових і торговельних. З огляду на вагу інформації про винагороду за воєнні чинні білі, серед яких подані також взори відповідних подань, згадане число „Свободи“ повинно бути масово поширене серед іншого селянства особливо у відбитих областях. Слідуюче число сій популярної часописі принесе статтю проф. Грушевського про будучий лад автономної України.

— Знавсінні кійськими судів для цивільних осіб. Урядово пишуть: Наслідком узвали Палати послів в 6. червня с. р. втратили правну силу царські розпорядки про військове судівництво. Найвищий трибунал зазивав ся справою, що має ся стати із слідствами, які ведуть на основі тих розпорядків військові суди, і орік, що слідства, розпочаті у військових судах на основі цієї царські розпорядків в 25. червня і з 4 листопада 1914 р., а які ще не покінчені, мають перейти знов під компетенцію цивільних судів кійськими.

— Рада надзираюча і Дирекція Товариства взаємного кредиту „Хлопський Союз“ в Калуші по-відомляють, що „Хлопський Союз“ зачеє на

ново своє урядоване від 1. вересня 1917 в домі д-ра Івана Курівія при вул. Садінарій. Години урядові від год. 9. рано до 2 пополудні. — За Раду надзираючу сов. о. Володимир Петрущевич. За Дирекцію д-р Іван Курівія, о. Іван Янович. 157 2-2

— Відзначення. Приділений до I. D. (російсько-румунського фронту) січовий стрілець десятник, один, охотн. п. Федір Турчин відзначений срібною медаллю хоробрості II. кл. Є се перше відзначене в сій дивізії. — Д-р Іван Бартешевський, довголітній професор пастирського богословія в львівськів ц. к. університеті, отримав ордер зеленої корони III. класи.

Неволя і освобождене.

Стрий, 20. серпня 1917.

Мене і моїх товаришів зі Стрия (інж. Левандовського, інсп. поліції Раїфа), вахмистра пол. Рімара, властителів реальності Шиффа і Шорра), арештовано дні 14 мая 1915 і етапами заведено до Львова, уміщено в Бригадах, а дні 28 мая гнано нас похочто до Лешок, де нас всаджене як оселедів до товровик вагонів і вивезено до Берестя Литовського. Там сиділими в тюрмі враз з засудженими злочинцями б не діль, а потім перевезено нас стрийських заложників до Києва, а яворівських (д-р. Прийм, д-р. Бондарько, о. Кв. Чайківського і інших) до Полтави. Заложники з Самбора (радн. суду Гарасимович, д-р Бігельмаєр, д-р Бравн і інші), лишили ся ще в Берестю Литовським.

Заложники зі Львова і місцевостій на сід від Стрия і Яворова, арештовані в місяць, а то й в півтора місяці по нас, були часливіші від нас, бо їх везено просто в Київ з малими від починками по тюрям по дорозі, як в Київ мусіли вже сидіти в тюрях. Найчасливіші були заложники зі Львова, бо ті зовсім в тюрях не сиділи, по приїзді в Київ забрав їх до ского арестного дому польського комітету. В Київ посаджено нас в прештах поліціїнх в ріжких поліційних „участках“. Арешт в бібіковському участку, в якім нас стрийських посаджено і тримано 2 місяці, були без порівняння тяжші, як властива тюрма. В прештах істи нам не давали, а ви плачували щоденно по 11 копійок; за ті гроші можна собі було купувати рано і вечером через городового (поліція) в міста всякої „продовольстві“, при чим завищую, що рос. фунт (40 дека) чорного хліба коштував 5 коп., білого б коп., булки 7, 8 і 9 коп.

В Київ вишукували нас по арештах і тюрях члени комітетів українського (Комітет Юга Розії, польського і єврейського і передавали нам цукор, гербату, хліб, дещо з виробів маєсарських і білі. — Коди коміндант „Юго-западного фронту“ видав відповіджене, що заложники можуть бути освобождени з арештах за порукою тамошніх горожан, комітети вишукували відповідних людей, ті підписувалися в поліції як наши ручителі і нас поводи освобождено. Ми були і дальше під надзором поліції, мусіли що дні зголошувати ся в поліції.

Коли я вийшов на волю в посвіні вересня 1915 р. майже всі були вже свободні, з відмінами самбірських, яких перевезено у Берестя Литовське значно пізніше, посаджено в губернську тюрму і тут про них забуто; освободжено їх в другій половині жовтня.

Бідніші з нас, що не мали в собою грошей ані значніших запомог, помістилися в домах комітетами для нас приготовлених, а інші наймали собі приватні мешків. Львівські заложники мали і мають доси значну запомогу з каси міста Львова вивезеної до Києва — по 120 руб. місячно. Заступство консульяту американського, а тепер данського виплачувало нам з початку по 15 руб. а потім по 10 р. місячно.

Діякі в нас вишукували сібі роботу, про фесори лекції, селяни добре платну роботу фізичну, як рубане дрова, роботу со*ирено, то що.

Ше в осені 1915 р. вислано єврейських заложників до Новгорода (в Київ остали лише сам Бірські і деякі львівські). Коли настала Росії свобода, обіцювало нам, що нас як взагалі всіх арештованих і вивезених пустять до дому, та відтак показало ся, що нас таки пустити не хотять. Натомість люди повиважені в Сибір могли вергати в європейську Росію, в Україну, а на відміну в окуповану російською армією части Галичини.

Так почали за спеціальним дозволом нового комісаря (губернатора) для Галичини і Буковини Дорошенка і за пропуском видаваним штабом кійського воєнного округа а то і без того виїздити в окуповану частину Галичини певні люди, які в тій частині жили а навіть і такі, що їх житла були по австрійській стороні,

сі останні в надії, що може їм пощасти ся якимсь способом дістати ся до своїх.

До сих належав і я, дні 7. липня 1917 виїхав я з Києва, 8 липня вечором приїздав в Тернопіль, перебув тут 3 дні, а відтак удається я зелізницею до Копичинець, а звідси трохи на машині, трохи пішою добив ся до Іванкова в борщівськім поїзді, поселив ся у свого брата, тамошнього господаря Івана Гарасимова і там дочекав ся пересувення лінії боєвої аж на Збруч — себто освождена з неволі. До Стрия приїхав я дні 14. серпня 1917 р.

Коли я виїздив у Київ дні 7. серпня 1917 року, жили тоді і лишили ся в домі укр. комітету отці заложники: пп. Іван Вертопорох з Сільця, д-р Евген Гришак з Сільця, Андрій Балтарович з Глиннян, Мартин Дибайлло, Григорій Семенюк і Михайло Литовид з Радехів (сей поспідний на кілька днів перед тим був виїхав на село десь в житомирській повіті), Михайло Левандовський, Григорій Римар зі Стрия, Степан Галай і Юліан Дуліба з Полтви, Климент Олійник з Ганчини, Іван Мудрик і Михайло Харків з Добротвора, Стефан Ципух і Михайло Филипів зі Стрентова, Петро Пахолюк з Виткова, Кіндрат Казанівський з Нисиць, Йосиф Галущак з Тетевчиць, Іван Журибід з Полового, Іван Вілоріа з Стоянова, Григорій Мельник з Чашів, Кость Петришин з Цебловів, Ілья Романчук з Бузувів, Степан Продзевич, Евген Вінниця, Тома Ковальський з Белза, Андрій Мостенський і Дмитро Журавель з Переяслава, Стефан Батюк з Стоянова, Василь Душечку і Данило Роговський з Зборова, Атанас Скобельський з Золочева і отці арештовані і евакуйовані: Іван Лесючок зі Степантина, Василь Савчин з повіту Долина, Алексій Токар з Борислава, Михайло Турок і Стефан Турок з Глиннян. Крім названих, живуть в Київі наші вивезені люди будуть заложники, будуть зважані арештовані в приватних, через себе оплачуваних кватирах, бо займають посаги, які дають їм такий дохід, що можуть собі на се по-зволити.

Згадаю тут лише людин, з якими я близше жив, от як пп. д-р Андрій Кос з Калуша, Роман Сосновський і Н. Баньковський зі Львова, Михайло Мельничук з Крильса, о. Шепанюк з Львова, о. Ігнатій з Камінки, о. Зінкевич, о. Постригач, Іван Лисенко з Любінця, Іван Гарасимович з Самбора і інші.

Пп. Балтаровичев з Глиннян, Гарасимович з Самбора і Скобельському з Золочева обіцяли я на випадок, як що мені пощасти дістати ся до своїх, відвідати особисто їх родини та живим словом передати їм вісти про життя дорогих їм заточенців. Мої задушевні бажання, думка дістати ся до своїх вище би то не було, сповнили ся; я у своїх, але труди подорожні, страшна хуртовина боєва, яка понад моєю головою пересувала лінію боєву поза мене, в по-слідчій хвилі звірські рабунки козацькі їхого села, моє рідні і мене самого, змогли мене, я хорій, мушу по трохи бодай відпочити, поки буду могти сповідити обішянки — пото бене, як тільки не стануть на перешкоді пашпортові трудності.

Всі много в отсім письмі названі люди, були з хвилею моєї виїзду з Києва, здорові, мали запевнене удержане я хоча у кожного свердлила мозок думка, що там дістя ся вдома, язвю — якої на хвилю навіть не можна по-збути ся — стала ся тула за родиною, потішала надія, що чайже незадовго скінчать ся терпіння, недалекий вже конець тої страшної воєнної руйни, та підбадьоруємо наших людей по-чуті широкою волі що як живоговорна роса скріпила духа і додала сили перенести ще ті імовірно вже короткі хвилі розлуки.

(Прошу інші часописи о ласкавий передрук цього письма).

Д-р Антін Гарасимів.

ОПОВІСТКИ.

Середа, 29. серпня 1917.

Нині: греко-кат.: Пер. Обр Г. — римо-кат.: Усік. г. І. Кр.

Завтра: греко-кат.: Марона мч. — римо-кат.: Йоахіма.

1 Вписи до народної школи СС. Василія в Львові при вул. Потоцького ч. 95, відбудуться 3 і 4 вересня від 1-12 і від 4-6. Початок року 4. вересня. — Дирекція.

1 Вписи до чотирокласової школи ім. Короля Данила вул. Жовківська 62 відбудуться 30. і 31. серпня і 1. вересня від год. 9-12 після полудні. Шкільний рік зачиниться 3. вересня спільним богослужінням о год. 8. рано.

XIII 2-2

| Всі членік Нада Ради Тла "Вз. П. Учит." запрошуємо на засідання, яке відбудеться в суботу дні 8 і. ст. вересня о год. 10 рано в до мі У. П. Т. вул. Михайлівською ч. 12 (свята на 1 поверх). Предметом нарад будуть велими важні справи. Тому, що Нада Рада дуже здекомплектована, просимо кожного(у) з Вс. членів, який може на сей день приїхати до Львова, взяти участь в сій нараді. Зі автентичних причин не висловлюємо поіменних запрошення. — Дирекція Вз. П. Учит. Ів. Стронський, М. Мороз. 2-2

| До наших Союзних Спілок. Вживемо всі союзні спілки конечно подбати про те, щоби готівка у людей без процента не марнувалася; треба стягти до себе вкладки, виплачувати вкладки в рамках мораторії (до 100 К на одну книжечку на один місяць) згідно після спроможності, стягти уделені позички покривачами в першій мірі відсотки, які тепер передавнюються в часі п'ять і пів року. Столу процента від вкладок треба зара обмежити низше чотири проценти за зайву готівку відсилати до своєї спілкової централі, до Краєвого Союза кредитового у Львові (ринок ч. 10). — За Краєвий Союз ревізійний Омелян Сасевич. 75-Б. 10-20

Нові господарські уряди.

"Сільський Господар" подає до відома: Для переведення рівномірного поділу і рівноправного вужиття средств поживи і наші основано при ц. к. намісництві — Краєвий Господарський Уряд. Є він краєвим урядом для проживлення населення і обєднання всіх урядів, які є інтересовані в розділі проживних средств та інших артикулів залогребовання. Організація низших степенів цього уряду представляється як слідує: При кождім старості має бути оснований Повітовий Господарський Уряд. Староста має приділити до того уряду одного концептуального урядника в характері референта, який має одержати широкі повноваження, щоби міг без перешкод і скоро ділати: у всіх пильних справах має він телефонично порозумівати з Краєвим Господарським Урядом в Кракові. Іому до помочі мають бути приділені сили з ц. к. Дирекції скарбу, що мають на він сповісти його залиження у проживних справах. Такі уряди мають бути основані також при магістратах міст: Львова і Кракова як політичних властях і настої. Кожде старство має на своїй області очікувати Громадські Уряди Господарські по містах і фабричних місцевостях. Сільські громади не є об'єднані тим обов'язком: у них спрощено проживними має заняться так як Й досі громадська зверхність під надзором старостів, проживними комісії і нового уряду: мужів довіри.

Господарським урядам будуть всюди дані як дорадні органи "Господарські Ради". Склад цих рад: Повітові гospod. ради (при старостах) мають складатися з 6—12 членів, громадські гospod. ради (по містах і фабрич. місц.) з 6—10 чл., а у Львові та Кракові по 24 чл. Членів повітових і гром. рад іменують старости, лише у Львові і Кракові половину з них вибирають громадські ради, а другу половину іменує Краєвий Господарський Уряд на внесені магістратів сих міст. У всіх тих радах мають бути застулені передовісім консументи, а особово консumentи робітників і праце незаможне населені а також жінки. В повітових гospod. радах мають (найменше в 1/3 і найбільше в 1/2) а в міських і громадських може бути узглажене також застуництво продусентів, оскільки вони є на тій області в більшім числі. Члені гospod. рад сповідають свої функції без платно; питання ефект дієт і звороту дійсних коштів дороги буде пізніше полагоджене. Гospodарські ради вибирають споміж себе предсідателя, заступника і секретаря, яких для гром. рад затверджують старости, а для повітових рад, а також для Львова та Кракова затверджує Краєвий Господар Уряд.

Задача гospodарських рад така: Заходитися коло продукції, піднесення продукції та зі браня як найбільшої скількості средств поживи, інших артикулів залогребовання та паші для худоби, старати ся о роботі сили, переводити події продукції, виконувати нагляд над торговлею ними поучати населені про уживаючи суперфітів "розумно" перевірювані поживи.

Задане, гospod. рази складається від представників найменше раз в місяць в почину відомого гospodарського уряду, згідно з політичної влади.

Ріднікою продукцією мають опікуватися Повітові Рільничі Ради, основувані при районних рільничих централах, а де їх немає — при ц. к. старостах. Вони виконують повноваження до видавання свого суду щодо залогребовання: мають видавати рільничі централі залогребовані способи, які мають ся переводити за різначенням.

О менших подо місцях виконують с. місцями

висших властей. До кождої такої ради входить по двох відпоручників "Сільського Господаря" та тісніший виділ філії ц. к. рільничого згідно ц. к. господарського Товариства, однак не більше як шість членів, з чого двох припадає на Кружки рільничі. Коли філія ц. к. товариства об'єднає більше повітів, то замість тіснішого виділу висилає воно до рільничої ради стільки відпоручників, скільки членів має в своїм тіснішим виділі, однак не більше як шість членів.

Рада має вибирати президію, яку затверджує намісництво, краєвий гospod. уряд в Кракові (ул. Чиста, ч. 16). Рада, що сповідає свої функції безплатно, має вибирати з поміж себе одного відпоручника до районової рільничої централі, що має постійно урядувати, за що буде діставати дієти і зворот коштів подорожні. До него належить: ставити внесення по думці рішень своєї повітської рільничої ради, видавати свій фаховий осуд на жданані рільничої район. централі. Засідання рільничої ради скликуює найменше раз в місяць предсідатель на жданані рільничої район. централі.

Споміж членів Рільничих Рад мають ста роства покликати до гospodарських рад тілько членів, кілько припадає на представників продукції. Для сіл будуть установляти рільничі централі мужів довіри, що мають заступати їм гospodарські і рільничі ради.

Кождій повіт буде іх мати коло 10 (1 на 10.000—15.000 гект. поля і сіножаті) Мужі до віра мають вивідувати ся про потреби населення в області виживлення і в області рільничих потреб. Тому мають вони оставати в тіснім віткненні з населенем, громадськими зверхностями та життю комісіями, які в кождій громаді мають бути оживлені.

Філії "Сільського Господаря" повідомляють, що старости згідно рільничі районові централі мають що до організації гospodарських і рільничих рад порозумітися в ними і до 15. липня с. р. подати ц. к. намісництву, Краєвому гospodарському Урядові в Кракові свої предложення.

Українська Парламентарна Репрезентація і економічні організації роблять заходи: 1) щоби для східної Галичини було окремий Краєвий Господарський Уряд у Львові, яким управлював Українець, 2) щ. б. в місце рільничих "рад" при старостах, районових командах і пр. — основною всюди по одній гospodарській раді з відповідними секціями: технічної відбудови, гospodарського, збіжевого та картофляного інспекторату, агрозівізійного комісаряту і ін.

Оголошення.

ПОЧЕНС НІГ

установлено спеціальний пудер "Славе", пакет за 1:20 К. На провінцію висилають тільки за посередині надіслання належності 1:40 с. на порто. — Одиноче виступство S. FEDER, — Львів, Сикотуська ч. 7. 70 18 30

Інструкторки або сольвентки ліцея або магуристки для III. кл. III. кл. норм і IV. ліцеальна пошукус Уряд парохіяльний в Беневій п. Сянки. 155 2-2

Вправного інструктора до двох учнів VII. I. V. кл. Академічної пімнайї від вересня с. р. глядає Уряд парох. в Романові коло Бібрки, пп. в місці. Пожадані вправний математик. Успішна листові.

Передплачуєте український

журнал

в німецькій мові

"Ukrainische Korrespondenz" до 10 злотих

Президент з У. Ради д. р. честь Лавицький.

Посол Володимир Сингелевич.

Вадзізькою правління місця "Рівненська 4. Рівна", перелітати, чиосить 12 К. широка, 6 К. широка, 30 сут. Адреса редакції

Інформації: місця "Івано-Франківська" 4-8

Інформації: місця "Івано-Франківська" 4-8

КОМІСІОНЕРІВ

для викупна сіна і соломи прийме

КРАЕВИЙ СОЮЗ

Гospodарсько-Торговельних Спілок

Львів, вул. З. Моравича ч. 20

Вимагана вільність від війска, знане торгові

сніом і соломою і кавція К. 10.000.

Зголосення устні в урядових годинах.

V 12-2

Пошукую учительки

на цілий рік до 2 дін. ч. 1 кл. изродово. Вимагає робоче листопис після умови. — о. Йосиф Газік, Лопинка

п. Балагород. 154 2-3

Старшого хлопця

для експедиції прийме сейчас

Рацелярія Тов. "Просвіта" Львів, Ринок ч. 10.

ЗАКЛАД ФОТОГРАФЧНИЙ

ГРОТГЕР

152 2-2

при вул. Академічній ч. 5.

поручач ся ПТ. Публіці по зниженіх цінах.

По бандажі

на пропуклину зб

упутую треба звертати ся до фірми: М. Л. ПОЛЯЧЕН, Самбір

21. — Цінини даром. 150 4-7

Жито і пшеницю

під озимі васіви можна замовляти

в КРАЕВІМ СОЮЗІ

Гospodарсько-Торговельних Спілок

у Львові, З. Моравича 20.

Приймається лише відомі замовлення заводом

з цілої громади на приписаних друках, які Сонов висилає на жданане враз з поясненнями. VI 12-12

Ученики

знають приміщене в хаті урядника укр. інституції в середмістю.

Родителька опіка і догляд.

— Часть заплати за станцію в натураліях.

Зголосення до Адміністрації "Діла" під в. к.

16

Найкрасіші оповідання, сміховинки та слівомовни.

Досягти ининочок за кор. 4-16.

цина

1) Оловідания і сміховинки Олекси Стороженка . . . . . 44 с.

2) Нові часи, опов. О. Маковея . . . . . 44 .

3) Кармелюк, олов'д. М. Вовчка . . . . . 44 .

4) Оловідания Фед'ковича: 1) Три як рідні брати, 2) Опрышок . . . . . 44 .

5) Приказки і байки Ст. Руданського . . . . . 44 .

6) Сміховинки . . . . . 44 .

7) Оповідання М. Вовчка 1) Ко зачка 2) Чумак 3) Свекруха . . . . . 44 .

8) Оловідания М. Вовчка 1) Сестра 2) Сон . . . . . 44 .

Люб'янка — оповідане Кіткін-Основяненка . . . . . 44 .

Люб'янка — оповідане Олена-Лук'янівка . . . . . 20 .

Зголовлення гранотасно гроші висилає 39

книжкою відповідно до місця

Канцелярії Товариства "ПРОСВІТА" у Львові, Ринок ч. 10.

На порто звичайне треба додати при замовленні всіх книжок 30 сут., а на пошту

ручече 65 сут.

V 1-7-8

Відповідає за редакцію Д-р ВАСИЛЬ ПАНЕНКО.

З друкарні "Діла" Львів, Ринок ч. 10.